

verslag

Plenaire vergadering FATF juni 2019

Vergaderdatum 19 t/m 21 juni 2019
Aanwezig Vertegenwoordigers namens MinFin, DNB en OM

Strategische onderwerpen

Deze plenaire vergadering stond in het teken van het dertigjarig bestaan van de FATF. Met een versterkt ministerieel mandaat met een permanent karakter gaat de FATF een nieuwe fase in. Ook zal de huidige vierde ronde van onderlinge beoordelingen van landen in 2022 worden afgerond. De plenaire vergadering heeft daarom besloten tot een strategische evaluatie van de werkwijze en procedures, om te waarborgen dat de organisatie efficiënt en effectief blijft. De opzet van de evaluatie zal op de komende plenaire vergadering worden vastgesteld.

Per 1 juli volgt China de Verenigde Staten op als voorzitter van de FATF. China heeft zijn prioriteiten gepresenteerd. De belangrijkste onderdelen daarvan zijn: de strategische evaluatie van de FATF; voortzetting van het beleid om de voordelen van nieuwe technologieën te gebruiken en tegelijkertijd de risico's ervan te beperken; en de verbetering van het toezicht door nationale toezichthouders.

De plenaire vergadering heeft besloten dat het Koninkrijk Saoedi-Arabië per 1 juli 2019 toetreedt als 39^e lid van de FATF. Het land heeft sinds 2018 een toelatingsprocedure doorlopen en heeft daarbij een actieplan grotendeels uitgevoerd. Saoedi-Arabië blijft onderhevig aan een versterkt follow-uptraject.

Virtual assets

Op verzoek van de G20 heeft de FATF in oktober 2018 de FATF-standaarden aangepast om te verduidelijken hoe deze moeten worden toegepast op nieuwe activiteiten en ondernemingen in verband met 'virtual assets'¹. Om effectieve regulering van en toezicht op 'virtual assets service providers' (VASP's) te waarborgen heeft de FATF een nadere invulling van de details uitgewerkt. Er is overeenstemming bereikt over een zogenaamde 'Interpretive Note' (toelichting) bij de desbetreffende Aanbeveling 15 over nieuwe technologieën. De tekst

¹ FATF gebruikt de term 'virtual assets' in plaats van 'virtual currencies' of 'crypto currencies'. Dit om te voorkomen dat de indruk ontstaat dat sprake is van een wettig betaalmiddel.

hiervan is in juni vastgesteld, na consultatie van de private sector, en bevat bindende standaarden voor landen, toezichthouders en dienstverleners op het terrein van *virtual assets*.² Daarnaast is een *Guidance* voor een risicogebaseerde benadering van deze sector vastgesteld³. Mede op verzoek van Nederland is hierin opgenomen dat de standaarden verenigbaar dienen te zijn met de geldende regels voor privacy- en gegevensbescherming. De FATF zal nauw contact blijven onderhouden met de sector over de implementatie van de nieuwe standaarden en in juni 2020 de voortgang evalueren.

Met deze verduidelijkingen beoogt de FATF een wereldwijd consistente regulering van en toezicht op *virtual assets* zeker te stellen, voor toepassing van AML/CFT⁴-regelgeving⁵. Zoals eerder vermeld in mijn brief over de regulering van crypto's, zal ik samen met de financiële toezichthouders een Europese benadering van de aanpassing van de FATF-aanbevelingen ten aanzien van *virtual assets* agenderen in Brussel.⁶ Zo kan worden voortgebouwd op het Europese Unie-brede regime voor crypto's dat met de gewijzigde vierde anti-witwasrichtlijn (AMLD5) is vastgesteld.

Wederzijdse evaluatie van jurisdicties

Deze plenaire vergadering zijn de evaluatierapporten besproken van Griekenland en van Hong Kong. Door middel van *peer reviews* is beoordeeld of de nationale AML/CFT-regimes van beide jurisdicties niet alleen technisch voldoen aan de FATF-standaarden, maar ook effectief zijn. De rapporten worden naar verwachting in september 2019 gepubliceerd op de website van de FATF.⁷

Hoogrisico en overige jurisdicties die door de FATF gevolgd worden

De FATF publiceert twee lijsten waarop jurisdicties staan met strategische tekortkomingen in hun nationale regimes ter voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering. De eerste lijst is het zogeheten *public statement* en bevat jurisdicties die geen *commitment* tonen of onvoldoende voortgang hebben laten zien bij het aanpakken van hun strategische tekortkomingen en die een bedreiging kunnen vormen voor het internationale financiële systeem.⁸

Noord-Korea staat weer vermeld in het *public statement* van 21 juni jl., met de oproep van de FATF aan alle leden en jurisdicties om effectieve tegenmaatregelen te nemen ter bescherming van het internationale financiële systeem.

Iran staat ook weer vermeld in het *public statement*, waarbij de oproep van de FATF om tegenmaatregelen te nemen tegen Iran sinds juni 2016 is opgeschort. Iran is toen begonnen de strategische tekortkomingen in zijn nationale AML/CFT-wetten weg te nemen op basis van een met de FATF overeengekomen actieplan. Dit actieplan is op 31 januari 2018 verstreken. Iran is echter nog steeds politiek

² Zie <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/public-statement-virtual-assets.html>

³ <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/guidance-rba-virtual-assets.html>

⁴ AML/CFT = Anti-Money Laundering /Combating Financing of Terrorism, ofwel anti-witwassen en bestrijding van terrorismefinanciering.

⁵ De toepassing van de FATF-aanbevelingen op *virtual assets* impliceert geen regulering voor prudentiële doeleinden of met het oog op bescherming van consumenten of investeerders.

⁶ Kamerstukken II, 2018-2019, 32013, nr. 201

⁷ Zie [http://www.fatf-gafi.org/publications/mutualevaluations/?hf=10&b=0&s=desc\(fatf_releasedate\)](http://www.fatf-gafi.org/publications/mutualevaluations/?hf=10&b=0&s=desc(fatf_releasedate)). Van de 38 FATF leden zijn tot nu geëvalueerd Australië, België, Canada, China, Denemarken, Finland, Griekenland, Hong Kong, Ierland, Israël, Italië, IJsland, Maleisië, Mexico, Noorwegen, Oostenrijk, Portugal, Singapore, Spanje, het Verenigd Koninkrijk, de Verenigde Staten, Zweden en Zwitserland. In het gehele FATF netwerk zijn inmiddels ruim zeventig landen geëvalueerd. De evaluatie van Nederland staat gepland voor de periode 2020-2021.

⁸ <http://www.fatf-gafi.org/publications/high-risk-and-other-monitored-jurisdictions/documents/public-statement-june-2019.html>

gecommitteerd aan het actieplan en maakt vorderingen in het wetgevingsproces. De FATF heeft wel zijn teleurstelling uitgesproken over het feit dat het actieplan nog niet volledig is afgerond. Gezien het voorgaande heeft de FATF opnieuw de oproep om tegenmaatregelen te nemen tegen Iran opgeschort, met als uitzondering de maatregel die in de openbare verklaring van februari was aangekondigd. Omdat de noodzakelijke wetgeving in Iran in juni nog niet in werking was getreden, schrijft de FATF vanaf 21 juni verscherpt toezicht voor, voor bijkantoren en dochtermaatschappijen van banken gevestigd in Iran. Het doel hiervan is bescherming tegen de risico's die volgen uit de tekortkomingen in het Iraanse AML/CFT-regime.

Indien Iran in oktober 2019 de twee VN-verdragen tegen transnationale georganiseerde misdaad en ter bestrijding van financiering van terrorisme niet heeft geratificeerd in lijn met de FATF-standaarden, dan zal de FATF rapportageverplichtingen instellen voor financiële transacties met Iran, alsmede versterkte externe auditverplichtingen opleggen aan financiële groepen met dochters of bijkantoren in Iran. In de tussentijd blijft Iran op het *public statement* staan met de oproep om verscherpt cliëntenonderzoek te verrichten bij zakelijke relaties en transacties met personen of entiteiten uit Iran. De tekst van het *public statement* is te vinden op de website van de FATF.⁹

De tweede lijst die de FATF publiceert is getiteld *Improving global AML/CFT compliance*.¹⁰ Deze lijst bevat landen die strategische tekortkomingen hebben in hun nationale regimes ter voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering en die gecommitteerd zijn om deze tekortkomingen aan te pakken. Deze plenaire vergadering is Panama aan de lijst toegevoegd, vanwege de strategische tekortkomingen in het nationale AML/CFT-regime van deze jurisdictie. Panama heeft zich politiek gecommitteerd aan een FATF-actieplan om die tekortkomingen te adresseren. Servië heeft zijn actieplan succesvol afgerond en maakt geen onderdeel meer uit van deze lijst. In totaal staan twaalf landen op de lijst.¹¹

De deelnemers van de Commissie meldplicht, inclusief alle toezichthouders voor de Wet ter voorkoming van witwassen en financiering van terrorisme (Wwft) en vertegenwoordigers van meldingsplichtige instellingen, worden op de hoogte gesteld van de FATF-lijsten. Ook publiceren De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten na elke plenaire vergadering een bericht op hun websites, met verwijzingen naar de nieuwe lijsten. Op diezelfde websites wordt toegelicht welke (aanvullende) maatregelen Nederlandse financiële instellingen dienen te nemen in het kader van de naleving van de Wwft, om het verhoogde risico ten aanzien van relaties met ingezetenen van deze landen en het uitvoeren van transacties van of naar deze landen te mitigeren.

Financiering van terrorisme

Op 28 maart 2019 heeft de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties resolutie 2462 "*Threats to international peace and security caused by terrorist acts: Preventing and combating the financing of terrorism*" aangenomen, op voorstel van Frankrijk. De resolutie erkent de centrale rol van de FATF bij het opstellen van standaarden om terrorismefinanciering tegen te gaan. Tijdens deze plenaire

⁹ Zie voetnoot 8.

¹⁰ Zie <http://www.fatf-gafi.org/publications/high-risk-and-other-monitored-jurisdictions/documents/fatf-compliance-june-2019.html>

¹¹ De Bahama's, Botswana, Cambodja, Ethiopië, Ghana, Jemen, Pakistan, Panama, Sri Lanka, Syrië, Trinidad en Tobago en Tunesië.

vergadering heeft de FATF een verklaring vastgesteld met een overzicht van de stand van zaken over het tegengaan van terrorismefinanciering¹². Er is afgesproken dat de FATF *guidance* ontwikkelt om landen te helpen om terrorismefinanciering effectief op te sporen en te vervolgen. Daarnaast heeft de plenaire vergadering een *Guidance on Terrorist Financing Risk Assessment* vastgesteld, bedoeld om landen te helpen bij het verrichten van hun risicoanalyse op dit onderwerp.

Financiering van massavernietigingswapens

Er is gesproken over de mogelijkheden om de risico's van proliferatiefinanciering beter te voorzien en aan te pakken. Een aantal opties zal verder worden uitgewerkt.

Overige

De plenaire vergadering van de FATF heeft een voorgangsrapportage aan de ministers van financiën en presidenten van de centrale banken van de G20 goedgekeurd. Dit rapport zal over enkele weken worden gepubliceerd.

Deze plenaire vergadering heeft de FATF drie *guidance papers* vastgesteld, die zijn gepubliceerd op de website van de FATF¹³. Het betreft *guidance* over toepassing van de risicogebaseerde benadering voor advocaten, notarissen, accountants en de trustsector. Deze documenten bevatten handvatten en voorbeelden voor instellingen en toezichthouders over hoe zij op een risicogebaseerde manier aan de AML/CFT-standaarden kunnen voldoen.

¹² <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/fatf-action-against-terrorist-financing-june-2019.html>

¹³ [http://www.fatf-gafi.org/documents/riskbasedapproach/documents/rba-legal-professionals.html?hf=10&b=0&s=desc\(fatf_releasedate\)](http://www.fatf-gafi.org/documents/riskbasedapproach/documents/rba-legal-professionals.html?hf=10&b=0&s=desc(fatf_releasedate)); <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/rba-accounting-profession.html>; <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/rba-trust-company-service-providers.html>